

Астрономско друштво „**Руђер Бошковић**“
Калемегдан, Горњи град 16, 11000 Београд, Република Србија
Тел/факс: (011) 3032 133 e-mail: adrb@adrb.org web: www.adrb.org

Бр. 101 од 03. 04. 2007.

**ГРАДСКОМ СЕКРЕТАРИЈАТУ ЗА КУЛТУРУ
БЕОГРАД
Трг Николе Пашића 6**

Поштована господо,

Достављамо вам **ИЗВЕШТАЈ О РАДУ АСТРОНОМСКОГ ДРУШТВА „РУЂЕР
БОШКОВИЋ” ЗА МАРТ 2007. ГОДИНЕ.**

С поштовањем,

Управник Народне опсерваторије и Планетаријума

мр Наташа Станић

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
АСТРОНОМСКОГ ДРУШТВА „РУЂЕР БОШКОВИЋ”
ЗА МАРТ 2007. ГОДИНЕ**

На **Народној опсерваторији и Планетаријуму**, током марта 2007. године реализоване су активности намењене првенствено упознавању грађана са астрономијом, са укупно **3 473 посетиоца**.

Према **Дневнику рада Народне опсерваторије и Дневнику рада Планетаријума** реализовани су програми у свим областима делатности Друштва:

ЕДУКАТИВНИ ПРОГРАМИ
ПОСМАТРАЧКА ДЕЛАТНОСТ
ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ
БИБЛИОТЕКА И
ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ.

Посећеност појединачних програма са укупним бројем посетилаца дата је у следећој табели:

Програмска делатност (бесплатни програми)	Број посетилаца
80. курс астрономије за почетнике	712
Рад са талентованим ученицима – „Поглед ка звездама”	432
Предавања ван Народне опсерваторије	206
Научно-популарни програми	300
Посете чланова Друштва	120
Посматрачке акције (експедиције)	3
Ноћна посматрања и панорамска разгледања на Народној опсерваторији (са плаћеним улазом)	1 238
Планетаријумске пројекције (са плаћеним улазом)	462
Предавања на Народној опсерваторији (са плаћеним улазом)	224
УКУПНО	3 697

Извештај који следи представља детаљан опис реализованих програма из свих области делатности Друштва.

I ЕДУКАТИВНИ ПРОГРАМИ

Своју основну и најважнију делатност, едукацију у области астрономије, АДРБ спроводи кроз едукативне програме – највећим делом у Планетаријуму и на Народној опсерваторији, док се један део едукације обавља и у другим институцијама.

Реализоване су активности у оквиру програма: **Планетаријумске пројекције, Курс астрономије за почетнике, Поглед ка звездама и Научно-популарни програми** (предавања и пројекције филмова).

1. Планетаријумске пројекције

Датум	Назив предавања	Установа	Слушалаца	Предавач
13/03/07	Планетаријумска пројекција	Гимназија „Руђер Бошковић”, Београд	29	Александар Оташевић
13/03/07	Планетаријумска пројекција	Интернационална школа – Београд	20 + 3*	Наташа Станић
15/03/07	Планетаријумска пројекција	Основна школа „Бранко Ћопић” – Београд	72 + 2	Наташа Станић
15/03/07	Планетаријумска пројекција	Основна школа „Бранко Ћопић” – Београд	75 + 2	Наташа Станић
16/03/07	Планетаријумска пројекција	Гимназија „Вељко Петровић” Сомбор	52 + 2	Горан Павичић
29/03/07	Планетаријумска пројекција	Основна школа „Аца Милосављевић”, Београд	40 + 4	Александар Оташевић
30/03/07	Планетаријумска пројекција	VI београдска гимназија	44 + 1	Горан Павичић
30/03/07	Планетаријумска пројекција	Удружење СИМИЛИРИС Београд	10 + 1	Горан Павичић
31/03/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Драгомир Марковић” Крушевац	51 + 3	Наташа Станић
31/03/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Професионал Тревел” Гимназија из Приједора	48 + 3	Наташа Станић

* У горњој табели звездицом (*) је обележен број професора/организатора посете који присуствују предавањима а не плаћају улаз у Планетаријум.

Планетаријум је у марту посетило укупно **462 ученика и професора** (441 ученик и 21 професор).

2. Предавања на Народној опсерваторији

Предавањима на Народној опсерваторији присуствовало је укупно **224 ученика и професора**:

Датум	Назив предавања	Предавач	Слушалаца
15/03/07	О Народној опсерваторији и телескопима	Милан Јеличић	27 + 2
15/03/07	О Народној опсерваторији и телескопима	Милан Јеличић	48 + 2
15/03/07	О Народној опсерваторији и телескопима	Милан Јеличић	72 + 2
17/03/07	О Народној опсерваторији и телескопима	Милан Јеличић	29 + 3
29/03/07	О Народној опсерваторији и телескопима	Милан Јеличић	36 + 3

3. 80. курс астрономије за почетнике (бесплатна предавања)

Датум	Назив предавања	Предавач	Слушалаца
02/03/07	Представљање Друштва, посматрачких активности и Курса	Милан Јеличић Александар Оташевић Бранко Симоновић Ненад Филиповић Душан Вучковић	32
03/03/07	Небеска сфера и сазвежђа	Александар Оташевић	55
09/03/07	Земљина ротација	Александар Оташевић	85
11/03/07	Земљина револуција	Александар Оташевић	80
16/03/07	Време у грађанској употреби	Александар Оташевић	80
17/03/07	Кретање Месеца и планета	Александар Оташевић	80
23/03/07	Земља и Месец	Александар Оташевић	70
24/03/07	Меркур, Марс и Венера	Александар Оташевић	75
30/03/07	Планете Јупитеровог типа	Александар Оташевић	75
31/03/07	Сателити и прстенови планета Јупитеровог типа	Александар Оташевић	80

Курс астрономије за почетнике у месецу марту пратило је **712 слушалаца**.

4. Поглед ка звездама – припреме за Међународну астрономску олимпијаду – бесплатна предавања

Овај програм намењен је **искључиво талентованим ученицима** од VIII разреда основне до IV разреда средње школе. Посебан акценат у раду стављен је на припрему ученика за **Националну и Међународну астрономску олимпијаду**.

Место одвијања програма: Народна опсерваторија и Планетаријум

Трајање: десет месеци

Фонд часова: 3-4 часа недељно (2 часа теоријских предавања + 1 час практичних вежби)

Програм спроводе: професор астрофизике Ратомирка Милер (сарадник Народне опсерваторије) – два часа теоријских предавања недељно и Горан Павичић (предавач у Планетаријуму) – један час практичних вежби недељно.

Одржана су следећа предавања:

Датум	Назив предавања	Слушалаца	Предавач
03/03/07	Подела планета према физичким карактеристикама, Тицијус-Бодеево правило	24	Ратомирка Милер
03/03/07	Лагранжеове тачке – плимске силе	24	Ратомирка Милер
03/03/07	Планете Земљиног типа	24	Ратомирка Милер
03/03/07	Практичне вежбе и посматрања	24	Горан Павичић
03/03/07	Практичне вежбе и посматрања	24	Горан Павичић
10/03/07	Планете Јупитеровог типа	24	Ратомирка Милер
10/03/07	Рачунске вежбе – задаци са олимпијаде	24	Ратомирка Милер
10/03/07	Практичне вежбе и посматрања	24	Горан Павичић
10/03/07	Практичне вежбе и посматрања	24	Горан Павичић
17/03/07	Снимци са Марса, Јупитера, Сатурна, Нептуна и Сунца; рачунске вежбе – задатак са олимпијаде (α група)	24	Ратомирка Милер
17/03/07	Комете и метеори – I део	24	Ратомирка Милер
17/03/07	Комете и метеори – II део	24	Ратомирка Милер
17/03/07	Практичне вежбе и посматрања	24	Горан Павичић
17/03/07	Практичне вежбе и посматрања	24	Горан Павичић
24/03/07	Доплеров ефекат у оптици – израчунавање радијалних брзина небеских тела	24	Ратомирка Милер
24/03/07	Фотометрија – флуks, просторни угао, интензитет, осветљеност, луминозност, Ламбертов закон	24	Ратомирка Милер
24/03/07	Практичне вежбе и посматрања	24	Горан Павичић
24/03/07	Практичне вежбе и посматрања	24	Горан Павичић

У марту је одржано **18 часова предавања за талентоване ученике** којима је присуствовало укупно **432 ученика – полазника програма.**

5. Предавања ван Народне опсерваторије

Датум	Назив предавања	Институција	Слушалаца	Предавач
03/03/07	Предавање по позиву	Основна школа „Васа Живковић” Панчево	57 + 4*	мр Наташа Станић
10/03/07	Предавање по позиву (Астрономска секција)	Хемијска школа – Зрењанин	20	Александар Оташевић
10/03/07	Представљање активности Друштва: новог сајта, Семинара за наставнике, Летње школе и Планетаријума	Хемијска школа „Урош Предић” – Зрењанин	20	Ана Златановић
10/03/07	Презентација Друштва	Основна школа „Васа Живковић” Панчево	5	Ана Златановић
15/03/07	Предавање по позиву	САНУ – КОСМИКА Интеранционална школа	20	Горан Павичић
22/03/07	Ђорђе Станојевић – од Сунца до струје	Коларчев народни универзитет	60	проф. др Јелена Милоградов-Тулин

У току месеца марта одржано је 6 предавања по позиву. Предавања је пратило укупно **186 слушалаца** (у збир је урачунат и број присутних професора*).

У оквиру сарадње са основним и средњим школама, сарадник – волонтер Ана Златановић одржала је неколико промотивних предавања о раду Друштва, Семинару за наставнике и васпитаче и осталим едукативним програмима – у VIII београдској гимназији (разговор са директором, професорима физике, хемије, географије и информатике), у Школи за дизајн из Београда, Архитектонско-техничкој школи и Средњој медицинској школи на Звездари. На овим промотивним предавањима присуствовало је укупно **20 професора**.

На стручним предавањима по позиву и промотивним предавањима (о активностима Друштва) ван Народне опсерваторије присуствовало је укупно **206 ученика и професора**.

6. Научно-популарни програми (бесплатна предавања и пројекције филмова)

Циклус бесплатних предавања/пројекција научно-популарних филмова (суботом увече у 18 часова у учионици Народне опсерваторије) пратило је **62 слушалаца**.

Датум	Назив предавања	Слушалаца
03/03/07	"UNIVERSE": "On the dark side"	17
10/03/07	"PERFECT DISASTER": "Fire storm"	15
17/03/07	"PERFECT DISASTER": "Ice storm"	13
24/03/07	"PERFECT DISASTER": "Solar storm"	10
31/03/07	"PERFECT DISASTER": "Super tornado"	7

У сарадњи са друштвом љубитеља научне фантастике „Лазар Комарчић” и даље су текли разговори на тему астрономије и научне фантастике са примерима и анализом конкретних поджанрова и филмова. Разговоре је водио апсолвент астрофизике Срђан Ђукић, члан друштва љубитеља научне фантастике „Лазар Комарчић” и дугогодишњи сарадник – волонтер Астрономског друштва „Руђер Бошковић”. Одржана су следећа предавања са пројекцијама истоимених научно-фантастичних филмова:

Датум	Назив предавања	Слушалаца	Предавач
03/03/07	ГРАД TAME	22	Срђан Ђукић
10/03/07	BLADERUNNER	25	Срђан Ђукић
17/03/07	SPIRITED AWAY	20	Срђан Ђукић
24/03/07	PAT CBETOBA	17	Срђан Ђукић
31/03/07	"Sky Capitan and World of Tomorrow"	13	Срђан Ђукић

Предавања (са пројекцијама филмова) пратило је **97 слушалаца**.

У сарадњи са Руским центром за науку и културу у Београду, „Руски дом”, у учионици Народне опсерваторије организована је поставка ЖИВОТ И ДЕЛО СЕРГЕЈА КОРОЉОВА (љубазношћу проф. Радмиле Тонковић, аутора поставке). Поставку је било могуће погледати уторком, средом и четвртком од 9-16 часова и петком и суботом од 16 до 22 часа. Процењује се да је поставку видело око **100 посетилаца** Народне опсерваторије.

Такође су организована и предавања о животу и делу Сергеја Корољова, главног конструктора руског космичког програма. Предавања је одржала проф. Радмила Тонковић, публициста и портпарол Удружења жена летача Србије.

Датум	Назив предавања	Слушалаца	Предавач
09/03/07	Живот и дело Сергеја Корољова	10	проф. Радмила Тонковић
16/03/07	Ракетни и космички системи Сергеја Корољова	20	проф. Радмила Тонковић
23/03/07	Космички програм Сергеја Корољова	10	проф. Радмила Тонковић

Предавања је слушало **40 посетилаца**.

У оквиру НАУЧНО-ПОПУЛАРНИХ програма Народну опсерваторију је посетило укупно око **300 грађана** (збир свих бесплатних посета из претходне три табеле и посетилаца изложбе „Живот и дело Сергеја Корољова”).

СТАЛНА ИЗЛОЖБА РЕПРОДУКЦИЈА АСТРОНОМСКИХ СНИМАКА (СА ОБЈАШЊЕЊИМА) на Народној опсерваторији и у Планетаријуму део је свакодневног научно-популарног и едукативног програма Друштва.

II ПОСМАТРАЧКА ДЕЛАТНОСТ

1. Народна опсерваторија – демонстрациона посматрања објеката ноћног и дневног неба

- **НОЋНА ПОСМАТРАЊА НЕБЕСКИХ ТЕЛА СА ГРАЂАНИМА.....56**
Сваког петка и суботе, од заласка Сунца до 22h ако метеоролошки услови дозвољавају, са опсерваторије се врше показна телескопска посматрања за посетиоце уз стручне коментаре и објашњења. Помоћу одговарајућих инструмената посматрани су следећи објекти ноћног неба:

Месец у разним фазама са кратерима Тихо, Коперник и др.

Планете Сатурн и Венера

Двојне звезде

- **ПАНОРАМСКА РАЗГЛЕДАЊА (дневне посете).....1 182**
Сваког радног дана Опсерваторије, а често и ван радног времена, када су то метеоролошки услови дозвољавали, посетиоци су са терасе Народне опсерваторије помоћу три панорамска дурбина могли разгледати Београд и околину.

УКУПАН БРОЈ ПОСЕТИЛАЦА за март 2007. са плаћеном улазницом.....1 283

2. Астрономска посматрања сарадника – волонтера

Посматрачка експедиција сарадника – волонтера Народне опсерваторије у саставу: Ненад Филиповић, Романа Вујасиновић и Душан Вучковић посетила је Месијеов маратон на Фрушкој гори (одржан 17/18.марта 2007. године). На Маратону су вршена демонстрациона астрономска посматрања телескопом ТАЈИ 200К и размењенивана су посматрачка искуства са другим астрономима аматерима.

3. Посматрачка опрема на Народној опсерваторији

Чланови редовне посматрачке екипе и дугогодишњи **сарадници – волонтери** Народне опсерваторије, Ненад Станић, Ненад Филиповић и Душан Вучковић у **месецу марту** написали су **ИЗВЕШТАЈ О ТРЕНУТНО РАСПОЛОЖИВОЈ ПОСМАТРАЧКОЈ ОПРЕМИ** (са комплетном техничком документацијом и описом извршених радова на њима) **коју користе сарадници и чланови Друштва.**

III ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

У оквиру издавачке делатности АДРБ, „Васиона 4” за 2006. годину отпремљена је у штампарију. Настављен је рад на Зборнику радова Конференције РАЗВОЈ АСТРОНОМИЈЕ КОД СРБА IV који ће имати преко 700 страница и који ће изаћи из штампе у априлу месецу ове године.

Уређивачки одбор има 14 чланова од којих 11 волонтера: мр Александар Томић, **главни и одговорни уредник**, Милан Вулетић, др Миодраг Дачић, проф. др Милан С. Димитријевић, Милан Јеличић (стално запослен), проф. др Божидар Јовановић, проф. др Јелена Милоград-Турин, др Слободан Нинковић, Владимир Ненезић, Горан Павичић (хонорарни предавач-сарадник), др Лука Ч. Поповић, мр Наташа Станић (стално запослена), др Зорица Цветковић и др Владан Челебоновић.

IV БИБЛИОТЕКА

Библиотечки фонд Астрономског друштва „Руђер Бошковић” садржи око 3500 књига и домаћих и страних часописа из области астрономије.

Часописи и књиге читају се у библиотеци која је смештена у учионици Народне опсерваторије и доступни су свим члановима Друштва, талентованим ученицима и ученицима који у сарадњи са предавачима на Народној опсерваторије раде матурске радове из области астрономије.

Набављено је неколико нових књига за Библиотеку, пристигао је и одрђен број астрономских часописа (који се наручују или добијају у оквиру сарадње и размене часописа).

У учионици у којој је смештана Библиотека налазе се и рачунари које запослени и чланови Друштва користе за обраду посматрања и интернет. Информације са интернета користе се за стицање нових знања из области астрономије, за потребе предавања, часописа „Васиона” и информисања јавности о актуелним небеским појавама.

V ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

Друштво редовно информише јавност о значајним, актуелним и интересантним астрономским догађајима – како путем средстава јавног информисања тако и на појединачне захтеве грађана путем телефона.

Дневни лист ПОЛИТИКА на последњој страни листа свакодневно објављује времена изласка и заласка Сунца и Месечеве фазе на основу података преузетих из ефемерида (које се објављују у часопису „Васиона“) Астрономског друштва „Руђер Бошковић”.

У приложеној табели дати су датуми, тип датих информација – вести, имена медијских кућа и аутори прилога.

<i>Датум</i>	<i>Тип информације и коме</i>	<i>Информацију дао</i>
01/03/07	Прича о помрачењу Месеца и уопштено о активностима Друштва, ТВ АВАЛА	Горан Павичић
02/03/07	О помрачењу Месеца АГЕНЦИЈА БЕТА	Милан Јеличић
03/03/07	О помрачењу Месеца БЛИЦ	Милан Јеличић
03/03/07	О помрачењу Месеца РАДИО СТУДИО Б	Милан Јеличић
03/03/07	О помрачењу Месеца ТВ ПИНК	Милан Јеличић
03/03/07	О помрачењу Месеца РАДИО Б92	Милан Јеличић
03/03/07	О помрачењу Месеца ТВ КОШАВА	Милан Јеличић
03/03/07	О помрачењу Месеца ТВ Б92	Милан Јеличић
04/03/07	О астрономским појавама у 2007. години ПРАВДА	Милан Јеличић
04/03/07	О помрачењу Месеца и 80. бесплатном курсу астрономије за почетнике 24 САТА	Милан Јеличић
03/03/07	Прича о помрачењу Месеца и кретању планета РАДИО НОВИ САД	мр Наташа Станић
03/03/07	О помрачењу Месеца ТВ СТУДИО Б	Горан Павичић
13/03/07	О почетку пролећа РАДИО НИШ	Милан Јеличић
13/03/07	О почетку пролећа ТАНЈУГ	Милан Јеличић, Александар Оташевић

14/03/07	Активности Друштва током 2007. године РАДИО СТУДИО Б	Горан Павичић
14/03/07	О предавању проф. Радмиле Тонковић и Сергеју Корољову ПОЛИТИКА	Милан Јеличић
20/03/07	О почетку пролећа ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ	Милан Јеличић
20/03/07	О почетку пролећа РАДИО СМЕДЕРЕВО	Милан Јеличић
20/03/07	Прича о „шетајућем датуму пролећа” РАДИО СОМБОР	мр Наташа Станић
23/03/07	Прича о историји АДРБ, оснивању Народне опсерваторије, раду Друштва у наредном периоду и потешкоћама у раду БГ НОВИНЕ – електронски медији	мр Наташа Станић
28/02/07	О почетку 80. курса астрономије за почетнике, ПОЛИТИКА	Милан Јеличић
28/02/07	О почетку 80. курса астрономије за почетнике, РАДИО БЕОГРАД I ПРОГРАМ	Милан Јеличић
28/02/07	О почетку 80. курса астрономије за почетнике, БЕОГРАД 202	Милан Јеличић
28/02/07	О почетку 80. курса астрономије за почетнике, ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ	Милан Јеличић
28/02/07	О почетку 80. курса астрономије за почетнике, БОРБА	Милан Јеличић
28/02/07	О почетку 80. курса астрономије за почетнике, ГЛАС ЈАВНОСТИ	Милан Јеличић
28/02/07	О почетку 80. курса астрономије за почетнике, РТС	Милан Јеличић
28/02/07	О почетку 80. курса астрономије за почетнике, РАДИО и НТВ СТУДИО Б	Милан Јеличић